

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

พื้นความหลัง เป็นอัตชีวประวัติที่ให้สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลายทั้งชีวประวัติ สภาพบ้านเมือง สภาพความเป็นอยู่ ที่มาของชื่อสถานที่ บุคคล ความเชื่อ ประเพณี ภาษาและวรรณกรรม ผู้อ่านจะได้ทราบชีวประวัติของเสฐียรโกเศศตั้งแต่ท่านเกิด จนถึงขณะที่ท่านกำลังเขียนเรื่อง **พื้นความหลัง** เสฐียรโกเศศมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางไม่ร่ำรวยมากนัก ท่านจบการศึกษาเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แต่ด้วยความเป็นคนช่างสังเกต ความเป็นคนช่างจดจำ ความเป็นคนช่างซักถามอย่างมีวิจารณญาณโดยไตร่ตรองก่อนจะตัดสินใจหรือมีความเป็นคนพากเพียร ขวนขวายหาความรู้ไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้ท่านสามารถพัฒนาตนเองขึ้นมาเป็นนักปราชญ์ชั้นนำของประเทศไทยได้

เสฐียรโกเศศได้รับการยกย่องจากคนไทยในชาติเดียวกันทั้งระดับชนชั้นเจ้านาย และจากคนสามัญชนทั่วไป นอกจากนี้ท่านยังได้รับการยกย่องในระดับนานาชาติ จากทั้งสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา ยกย่องให้ท่านเป็นนักปราชญ์ที่มีผลงานและเชี่ยวชาญในหลายๆ ด้านของไทย และได้รับการยกย่องจากองค์การศึกษาศาสตร์ วัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (Unesco) ให้เป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมระดับโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑

พื้นความหลัง เป็นอัตชีวประวัติที่แตกต่างจากอัตชีวประวัติเล่มอื่น ๆ ที่มักจะมุ่งกล่าวถึงอัตชีวประวัติของตัวเองโดยตรง ต่างจากเรื่อง **พื้นความหลัง** ที่เมื่อผู้อ่านอ่านแล้ว ผู้อ่านจะได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญ และได้รับความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติเป็นส่วนประกอบ

นอกจากผู้อ่านจะได้รับความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติของเสฐียรโกเศศตั้งแต่เกิด และปัจจัยที่ส่งเสริมความเป็นนักปราชญ์ของท่านแล้ว เรื่อง **พื้นความหลัง** ยังสะท้อนความเป็นนักปราชญ์ของท่านในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านประวัติศาสตร์สังคม จากการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร และบางจังหวัดในภาคใต้ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และความเปลี่ยนแปลงของสภาพบ้านเมืองในช่วงชีวิตของเสฐียรโกเศศ และเหนือสมัยของท่านขึ้นไป ในรอบระยะเวลาประมาณ ๑๐๐ ปี นอกจากการให้ความรู้ด้านสภาพบ้านเมืองแล้ว ท่านยังให้สภาพ

ความเป็นอยู่ทั่วไปของคนไทยในกรุงเทพมหานครในอดีต ก่อนที่จะพัฒนามาเป็นความเป็นอยู่
 ดังเช่นในปัจจุบัน ผู้อ่านจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ที่สมบูรณ์จากการบันทึกความรู้
 เกี่ยวกับการพนัน และโรงหญิงคนชั่ว ซึ่งเป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่จะไม่นำมาเล่าอย่างเปิดเผย

นอกจากความรู้เกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและสภาพความเป็นอยู่ที่สะท้อนความเป็น
 นักปราชญ์ของท่านในด้านประวัติศาสตร์สังคมแล้ว ความรู้เกี่ยวกับที่มาของชื่อสถานที่ และความรู้
 เกี่ยวกับบุคคล ยังช่วยสะท้อนความเป็นนักปราชญ์ของท่านในด้านประวัติศาสตร์สังคมอีกด้วย
 เพราะเป็นบันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์สังคมที่จะหาอ่านจากหนังสืออื่นได้ยาก ทำให้เรื่อง **พื้น
 ความหลัง** เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับชื่อสถานที่ และบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในช่วงชีวิตของท่าน
 ได้เป็นอย่างดี

นอกจากเรื่อง **พื้นความหลัง** จะสะท้อนความเป็นนักปราชญ์ของท่านในด้าน
 ประวัติศาสตร์สังคมแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นความเป็นปราชญ์ของท่านในด้านวัฒนธรรม ดังจะเห็น
 ได้จากความสนใจในด้านความเชื่อต่าง ๆ ทั้งความเชื่อเรื่องมงคล ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ความ
 เชื่อเรื่องผีสงเวทดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความสนใจในด้านประเพณีทั้งประเพณีไทยและจีน ทั้ง
 ประเพณีการเกิด ประเพณีการตาย ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีในเทศกาลตรุษจีน

นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงความเป็นนักปราชญ์ของเสฐียรโกเศศในด้านนิรุกติศาสตร์ ดังจะ
 เห็นได้จากการให้ความรู้ของท่านในด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษา และการใช้ความรู้ด้านนิรุกติ
 ศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาที่มาของคำต่าง ๆ อีกทั้งยังสะท้อนความเป็นนักปราชญ์ของท่านใน
 ด้านวรรณกรรม โดยเฉพาะวรรณกรรมท้องถิ่นเปรียบเทียบ

เรื่อง **พื้นความหลัง** เป็นอัตชีวประวัติที่ให้ความรู้ด้านวิชาการที่สะท้อนถึงความเป็น
 นักปราชญ์ของเสฐียรโกเศศทั้งด้านประวัติศาสตร์สังคม วัฒนธรรม นิรุกติศาสตร์ และวรรณกรรม
 แต่ เสฐียรโกเศศก็มีศิลปะการเขียนที่ทำให้ไม่น่าเบื่อ และสะท้อนความเป็นปราชญ์ของท่านได้
 อย่างดียิ่งอีกด้วย ด้วยความสามารถ และความพิถีพิถันในการเลือกใช้ภาษา การใช้ภาษาของ
 เสฐียรโกเศศจะมีลักษณะเด่น ๒ ประการคือ การใช้ภาษาเพื่อความชัดเจน และการใช้ภาษาเพื่อ
 ความเพลิดเพลิน

การใช้ภาษาเพื่อความชัดเจนท่านจะใช้ทั้งคำซ้อน สำนวน และประโยคยาว ท่านใช้คำซ้อนได้อย่างเหมาะสมกับบริบท ใช้คำที่มีความหมายเหมือน ๆ กันหรือคล้ายคลึงกันมาวางเรียงใกล้กัน ช่วยให้ภาพกริยาอาการที่ต่อเนื่องกัน แสดงสภาพเรียบร้อย รกรุงรัง สวย ไม่เรียบ เก่า แสดงรูปร่างลักษณะ และขนาด แสดงความรู้สึกเกลียดกลัว ขยะแขยง วิดกกังวล กระทบกระวายเป็นต้นเด่นดีใจ เบิกบานใจ และสื่อความถึงลักษณะนิสัยเมื่อให้ความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติของท่าน และความรู้เกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ นอกจากคำซ้อนแล้วท่านยังเลือกใช้สำนวนที่คนทั่วไปเข้าใจความหมายกันเป็นอย่างดี ทำให้ท่านไม่ต้องอธิบายความที่ต้องการกล่าวมากนัก แต่ผู้อ่านก็สามารถเข้าใจเรื่องราวที่ต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน และยังใช้ประโยคยาวทั้งประโยคยาวที่มีการใช้คำเชื่อมเพื่อช่วยเชื่อมโยงความในบริบทให้สัมพันธ์กัน แสดงความเป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงข้อความให้เป็นระบบระเบียบ ไม่ทำให้ผู้อ่านสับสน ท่านใช้ประโยคขนานความ เพื่อให้ชัดเจนและเน้นย้ำข้อความ รวมทั้งใช้ประโยคซ้ำโครงสร้างเพื่อช่วยเน้นย้ำความคิด กริยาอาการ และเหตุการณ์ให้โดดเด่นยิ่งขึ้น การใช้ภาษาที่มีลักษณะเด่นทั้งการใช้คำซ้อน สำนวน และประโยคยาวนี้ ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาที่ให้ความรู้ทั้งอัตชีวประวัติ สภาพบ้านเมือง สภาพความเป็นอยู่ ที่มาของชื่อสถานที่ ความรู้เกี่ยวกับบุคคล ความเชื่อ ประเพณี ภาษาและวรรณกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพ อย่างยากที่จะหาอ่านได้จากบันทึกประวัติศาสตร์ หรือบันทึกความรู้อื่น ๆ เพราะท่านได้อธิบาย พร้อมทั้งให้ความเห็น แสดงความรู้สึก และบางครั้งให้เหตุผล หรือมีข้อมูลอ้างอิง ทำให้ผู้อ่านอาจไปศึกษาค้นคว้าต่อได้ นับได้ว่าท่านเป็นนักวิชาการที่สมัยใหม่ ที่ให้ความรู้และไม่ปิดกั้นความคิด

การใช้ภาษาเพื่อความเพลิดเพลินนั้น เสฐียรโกเศศใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์ขัน ใช้ภาษาที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองและจังหวะ และใช้ภาษาสร้างความสนใจใคร่รู้ เพื่อให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน และติดตามอ่านเรื่อง **พื้นความหลัง** อย่างสนุกสนานพร้อมทั้งได้ความรู้ในขณะเดียวกัน การใช้อารมณ์ขันช่วยให้อัตชีวประวัติที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ไม่มีความเป็นวิชาการจนเกินไป ทำให้เรื่องมีสีสัน ช่วยให้ผู้อ่านอ่านเรื่อง **พื้นความหลัง** ได้อย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน ไม่แห้งแล้ง

การใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์ขัน ใช้ทั้งค่าง่ายๆ คำขัดแย้งทั้งคำต่างระดับและต่าง ความหมาย ภาษาปาก ช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ เห็นภาพที่ตลกขบขัน ทั้งยังสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ใช้การเลี้ยงคำ และการเล่นความหมาย ที่กล่าวอย่างอ้อมค้อม ทำให้ผู้อ่านต้องขบคิด ถึงสิ่งที่ท่านต้องการสื่อ เป็นความขบขันที่ต้องขบคิด ผู้อ่านคาดไม่ถึง แต่เมื่อสามารถคิดถึงความขบขันนั้นได้แล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านได้รับความขบขันมากยิ่งขึ้นมากกว่ากล่าว

ตรง ๆ ใช้การขยายความให้รายละเอียดข้อความข้างหน้า หรืออธิบายความหมาย และใช้สำนวนด้วยการตั้งข้อสังเกตสำนวน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสำนวนที่กล่าว ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความขบขันจากเรื่องราวที่ท่านกล่าวถึง อารมณ์ขันนอกจากจะเกิดจากการใช้ภาษาลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ท่านยังใช้อารมณ์ขันที่เกิดจากการเสียดสีเชิงขบขัน โดยการกล่าวตรงข้ามกับความเป็นจริง และกล่าวยกย่องการกระทำที่ไม่ถูกต้องนั้น แต่ผู้อ่านจะทราบได้ว่าท่านไม่ได้กล่าวสนับสนุนให้ทำ แต่กล่าวเพื่อล้อเลียนหรือเสียดสีมากกว่าการตำหนิโดยตรง การกล่าวเช่นนั้นนอกจากจะให้อ่านได้รับความขบขันแล้ว ยังทำให้ผู้ที่ถูกตำหนิไม่เกิดความรู้สึกโกรธแค้นหรืออับอาย นอกจากนี้ท่านจะใช้ภาษาที่ให้ความขบขันแล้ว ท่านยังใช้มีลักษณะเด่นในการใช้ภาษาด้วยการใช้ภาษาที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองและจังหวะ จากการใช้คำและประโยค ช่วยให้เนื้อความที่กล่าวมีความไพเราะ รื่นไหล อ่านได้อย่างราบรื่นไม่มีสะดุดติดขัด และนอกจากนี้ท่านยังมีลักษณะเด่นในการใช้ภาษาด้วยการใช้ภาษาที่สร้างความสนใจใคร่รู้ ด้วยการกล่าวทิ้งท้ายข้อความชวนให้อ่านติดตามอ่านต่อไป หรือเล่าเกร็ดเรื่องที่หาฟังไม่ได้จากแหล่งอื่น เป็นกลวิธีที่ช่วยกระตุ้นให้อ่านเกิดความสนใจติดตามอ่านเรื่อง **พื้นความหลัง** ตั้งแต่ต้นจนจบได้อย่างดียิ่ง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่า ลักษณะเด่นของการใช้ภาษาทั้งการใช้คำซ้อน สำนวน ประโยคยาว การใช้อารมณ์ขัน การใช้ภาษาที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองและจังหวะ และการใช้ภาษาที่สร้างความสนใจใคร่รู้ ช่วยเสริมความดีเด่นให้กับเนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับอัตชีวประวัติ สภาพบ้านเมือง สภาพความเป็นอยู่ ที่มาของชื่อสถานที่ ความรู้เกี่ยวกับบุคคล ความเชื่อ ประเพณี ภาษาและวรรณกรรมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน จากเรื่องราวที่อ่านควบคู่ไปกับความรู้ที่จะได้รับจากการอ่านเรื่อง **พื้นความหลัง**

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของเสฐียรโกเศศในเรื่อง **พื้นความหลัง** พบว่าท่านใช้ภาษาที่ช่วยเสริมความดีเด่นให้กับเนื้อหาด้วยการใช้ภาษาที่ชัดเจน และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินชวนติดตาม และเนื่องจากยังไม่มีผู้ใดศึกษางานเขียนประเภทอัตชีวประวัติมากนัก ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ศึกษาเนื้อหาสาระและการใช้ภาษาในงานเขียนประเภทอัตชีวประวัติของนักเขียนท่านอื่น ๆ ทั้งนักเขียนที่อยู่ในราชวงศ์เช่น **ความทรงจำ** ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ **พระประวัติตรัสเล่า** ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส **เกิดวังปารุสก์** พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ หรือศึกษางานเขียนประเภทอัตชีวประวัตินักเขียนสตรีเช่น **อัตชีวประวัติของหม่อมศรีพรหมา** กฤดากร **ของหม่อมศรีพรหมา**

๒๑๗
กฤดากร **ชีวิตเหมือนฝัน** ของคุณหญิงมณี สิริวารสาร ที่มีเนื้อหาสาระต่างไปจากเรื่อง **ฝัน**
ความหลัง เพื่อจะได้เห็นความสนใจที่แตกต่างกันในการบันทึกเรื่องราวอัตชีวประวัติและการใช้
ภาษาของท่านนั้นๆ